

Istina o prirodi

Bediuzzaman Said Nursi

Autor: Bediuzzaman Said Nursi
Naslov originala: Tabiat Risalesi
Izdavač: REJHAN- Sarajevo
Za izdavača: Erdoğan Nil
Prijevod: Abdulah Smajić
Lektor: Džemaludin Latić
Naslovna strana: Abdulah Branković
Štamparija: Bemust
Tiraž: 500

Copyright © by IK REJHAN 2009
All rights reserved

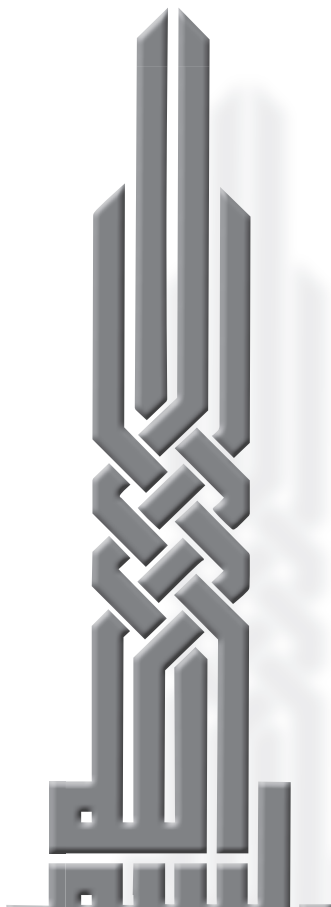
CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo
28-18-24

Nursi, Said

Istina o prirodi : iz djela Risale-i Nur / Bediuzzaman
Said Nursi ; (prijevod Abdullah Smajić). -
Prijevod djela: Lemalar. – Bibliografija i
Bilješke uz tekst

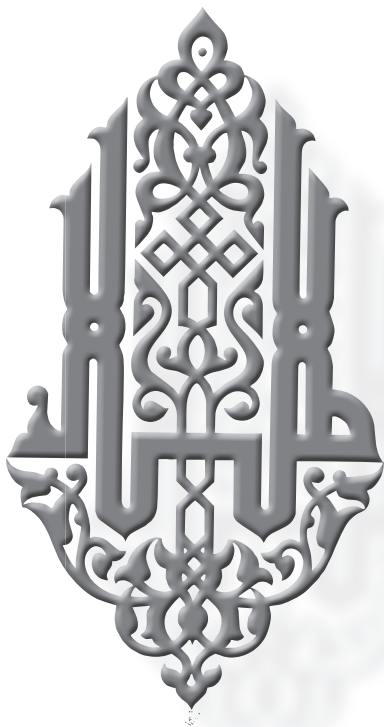
ISBN 978-9958-9178-3-7

Istina o prirodi
Bediuzzaman Said Nursi

SADRŽAJ

Poslanica o prirodi	7
Uvod	11
Tri pogubne riječi koje nesvjesno izgovaraju jezici nosioca imana.	
Dokazivanje apsurdnosti tri načina stvaranja koje zagovaraju zabludjeli filozofi	
Prvi način	13
Tvrdnja da “spajanje svemirskih faktora uzročnosti stvara i dovodi u postojanje bića i uzrokuje formiranje stvari”.	
Drugi način	20
Tvrdnja da se nešto “formiralo samo od sebe”.	
Treći način	26
Tvrdnja da je nešto “nužno nametnula priroda”.	
Prvo bitno pitanje koje zbunjuje	53
Što su Gospodaru, slavljen je on, potrebni naši ibadeti toliko da u jasnim ajetima svoje časne knjige upozorava nas i prijeti nam najžešćom kaznom u vatri Džehennema?	
Drugo bitno pitanje koje zbunjuje	57
U čemu, dakle, počiva tajna “lahkoće izvođenja” i koji je smisao iza nje?	
Treće bitno pitanje koje zbunjuje	64
Šta je razlog pa neki filozofi ovog našeg vremena fanatično izjavljuju da “iz ničega ne može nastati ništa, i ništa ne može nestati”.	

“Poslanica o prirodi”

Ova je poslanica prethodno bila *Šesnaesta zabilješka Odsjaja sedamnaestog*, ali ju je istaknuti značaj učinio *Odsjajem dvadeset trećim*. Ona u potpunosti iskorjenjuje struju nevjerništva u smislu shvatanja prirode, i tako drobi temeljni kamen nevjerništva i razara njegovo glavno uporište.

Napomena: *Ova je zabilješka iznijela na vidjelo suštinu pravca kojim se kreću poricatelji iz reda naturalista, i pojasnila razmjere udaljenosti njihovog smjera od kriterija razuma, njegovu izobličenosť i sujevjernost, a to kroz razradu devet apsurdā koji u sebi sadrže bar još devedeset apsurdā. Budući da je dio tih apsurdā već razjašnjen u drugim Poslanicama, ovdje je uvršten u neke druge apsurdē i naveden u donekle skraćenom vidu.*

Pitanje koje se ovdje nameće razumu jeste:

Kako su se čuveni filozofi i poznati znanstvenici mogli zadovoljiti ovako sramnom

praznovjernošću te joj u ruke predati uzde svoga razuma?!

A odgovor je: Oni nisu shvatili suštinu pravca kojeg slijede^{BILJEŠKE}, a niti njegovu unutrašnjost, niti uviđaju apsurdne koji nužno proishode iz njihove metode, niti kvarne i razumom nemoguće stvari koje ih nužno nameće njihov pravac, spomenute na početku svakog apsurdna koji se javlja u ovoj Poslanici.

Ja sam sasvim spreman uspostaviti nepobitne dokaze i istaknuti jasne i aksiomatski ubjedljive argumente da bih to dokazao svakome koga obuzima sumnja, te ih njima objasniti detaljno.

^{BILJEŠKE} Najžešći povod koji je poticao na pisanje ove *Poslanice* jeste otvoreni napad na Kur'an-i kerim i sramno i razvratno gaženje i krivotvorenje imanskih činjenica te vezivanje bezbožništva uz prirodu i stavljanje etikete "praznovjerja" na sve ono što njihovi kratki i usmrđeni umovi ne mogu dokučiti. Ovaj je napad izazvao žestoku srdžbu u srcu i u njemu probio jedan prolom, koji se onda izlio u stil ove *Poslanice*. Taj su se onda prolom i šamari obrušili na te bezbožnike i sljedbenike pogrešnih pravaca koji se odvrćaju od istine. A inače, *Poslanice Nura* su vjerne svome mehkome načinu obraćanja i prijaznom načinu govora.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog:

“Govorili su im njihovi poslanici: Zar ima sumnje u Allaha, Stvoritelja nebesa i Zemlje?!”
(Ibrahim: 10).

Ovaj ajet-i kerim, svojim upitom u smislu poricanja, i izjavom: “Nema sumnje i ne može je biti u pogledu postojanja Uzvišenog Allaha” nepobitno potvrđuje postojanje Allaha i Njegovu jednoću, s jasnoćom i uočljivošću do stepena aksiomske činjenice.

Prije pojašnjenja ovog smisla, želim napomenuti sljedeće:

Pozvan sam u posjetu Ankari godine 1338. (1922.) i bio svjedok radosti i slavlja vjernika zbog sloma Grčke pred islamskom vojskom, ali sam zapazio – u valu tog slavlja – i strahovito bezvjerje kako nadire pokvareno i podlo, i uvlači se svojim iskvarenim shvatanjima u čvrsto vjerovanje mu'mina, da bi i njega iskvarilo i zatrovalo. “Teško meni”, povikah. “Ova aždaha će nasrnuti na imanske šartel!” Tražio sam pomoć od Allaha, dž.š., i zaštitu u utvrdi

gornjeg ajet-i kerima, od ove užasne pogibelji što nastoji isprijeliti se pred načelima vjere. Napisao sam čvrst i britak dokaz koji obezglavljuje to bezvjerje, u jednoj poslanici na arapskome jeziku, a njene sam smislove i ideje crpio iz svjetla ovog ajet-i kerima, kako bih potvrdio neospornost postojanja Allaha, dž.š., i očiglednost Njegove jednoće. Štampao sam je u štampariji Jenigun u Ankari. Međutim, nisam primjećivao učinak tog čvrstog dokaza u odupiranju raskolništvu i zaustavljanju njegovog napredovanja i uvlačenja u shvatanje ljudi. Razlog tome je bila njegova izrazita kratkoća i uopćenost, pored malobrojnosti poznavalaca arapskoga i rijetkosti ljudi zainteresiranih za njega u to vrijeme. Tako se, na veliku žalost, zabluda ateizma proširila i zarazila redove masa, što me je prisililo na ponovno pisanje te poslanice i njezinih dokaza na turskome jeziku, uz još neke razrade i pojašnjenja.

Budući da je dio tih dokaza već dovoljno razrađen u nekim *Poslanicama Nura*, ovdje ćemo ih navesti uopćeno. Neki se drugi dokazi u dijelovima nalaze u drugim *Poslanicama* i pojavljuju se u sklopu ove poslanice, te kao da je svaki od tih dokaza dio i ove poslanice.

UVOD

Čovječe! Znaj da ima užasnih riječi od kojih zapahnuje truhli zadah kufra, a izlaze iz ljudskih usta, i ponavljaju ih jezici nosilaca imana bez shvatanja opasnosti značenja onoga što izgovore. Rasvijetlit ćemo tri od tih stvari koje su krajnje pogubne.

Prvo, njihova tvrdnja za nešto: "Stvorili su ga uzroci", tj. da su određeni faktori i okolnosti ti koji stvaraju izvjesnu stvar;

drugo, njihova tvrdnja za nešto: "Nastalo je", tj. da se nešto formira samo od sebe, samo sebe stvara, i poprimi oblik koji ima, takav kakav jeste;

treće, njihova tvrdnja za nešto: "Uvjetovala ga je priroda", tj. da je nešto prirodno, a priroda je ta koja ga je stvorila i proishodila.

Da, budući da je egzistencija prisutna i evidentna pred nama, apsolutno ju je nemoguće poreći; i sve što postoji, dolazi u postojanje s krajnjom umješnošću i mudrošću, i ono nije oduvijek i bespočetno, nego je stvoreno i nastalo.

Pa, ti, bezvjerniče! Ili ćeš ustvrditi da to postojeće – npr., jednu životinju – stvaraju svjetski uzroci, tj. da ona postiže svoju egzistenciju kao rezultat udruživanja materijalnih uzroka; ili da se formirala sama od sebe; ili da je nastala tako što je proistekla iz prirode i pojavila se pod njezinim djelovanjem; ili moraš reći da je moć Moćnog, Veličanstvenog Stvoritelja, ta koja ju je stvorila.

Jer, nema drugog mogućeg načina za njihov nastanak izvan ovo četvero, po mjerilima razuma. Pa ako se – neosporno – dokaže da su prva tri načina apsurdna, lažna i neostvarljiva, dakle nemoguća, nužno se i sam po sebi potvrđuje četvrti način, a to je put vjerovanja u jednoću Stvoritelja uz kategoričko uvjerenje u kojem nema nedoumice.

PRVI NAČIN

Jeste njihova tvrdnja da “spajanje svemirskih faktora uzročnosti stvara i dovodi u postojanje bića i uzrokuje formiranje stvari”. Navest ćemo samo tri iz zbilja velikog mnoštva njezinih apsurd.

Prvi apsurd

Pojasnimo ga primjerom: Jedna apoteka sadrži na stotine staklenki i bočica napunjenih raznovrsnim hemikalijama. Iz nekog nam je razloga zatrebala jedna vitalna smjesa tih lijekova i materija kako bi spravili jedan neuobičajen protuotrov od životnog značaja. Ušavši u apoteku, pronašli smo ogromnu količinu raznih tipova te vitalne smjese i protuotrova i, počevši analizirati svaku smjesu, vidjeli smo jednu krajnje precizno pripravljenu mješavinu različitih tvari, u veoma osjetljivim omjerima, pa je, tako, iz staklenki uzet jedan gram ovoga, tri grama onoga, deset grama onoga tamo.. itd.. Iz svake od njih su uzeti različiti iznosi tako da, ako bi se količina bilo kojeg od njih umanjila za miligram ili uvećala za toliko,

cijela bi smjesa izgubila svoja vitalna stvojenja.

Sad, smo taj vitalni serum pomno ispitali. Vidjeli smo već da je sačinjen od određenih količina tvari uzetih iz tih bočica u preciznim omjerima tako da, ako bi se pogriješilo u mjerenju i neki sastojci bili uvećani ili umanjani za jednu trunku, ona bi izgubila svoju vitalnu djelotvornost.

Iako je tih bočica preko pedeset, iz svake je uzeto različite materije u raznim količinama u preciznim omjerima. Je li, onda, razumno pretpostaviti da je ta smjesa, čiji je svaki sastojak precizno proračunat, nastala jednom neobičnom slučajnošću, ili kao rezultat, recimo, sudaranja bočica usljed žestokih vremenskih nepogoda što je dovelo do toga da tvari iz njih isteku u određenim mjerama i sjedine se jedne s drugima i tako sačine vitalni serum?! Ima li neobičnijeg, nelogičnijeg i bezumnijeg apsurdna od ovoga? Ima li zablude očiglednije od ove?! Čak i sam magarac, kad bi se i nekoliko puta pomnožila njegova glupost, opet bi izjavio: *"Ne prihvatam ovo mišljenje!"* i pobjegao glavom bez obzira.

U svjetlu ovog primjera kažemo:

Svako živo biće jeste vitalni spoj i živa smjesa. I svaka je biljka slična vitalnom

serumu i preparatu sastavljenom od raznih sastojaka iz različitih materijala, u preciznim i krajnje osjetljivim omjerima. Nema sumnje, onda, da pripisati stvaranje ovog čudesnog bića materijalnim uzrocima i elementima i izjaviti da su ga "uzroci i okolnosti doveli u postojanje" jeste neistina i apsurd sto puta daleko od kriterija razuma, jednako kao što je neistina i apsurd da se vitalna smjesa sastavi sama od sebe time što su spomenute materije "iscurile" iz bočica.

Zaključak gore rečenoga:

Vitalne tvari prisutne po mjerilima određenja i sudbine od Bespočetnog Mudrog u ovom ogromnom svemiru koji je poput ogromne i veličanstvene apoteke, nemoguće je izumiti osim s neizmjernom mudrošću, beskrajnim znanjem i htijenjem koje obuhvata sve i okružuje svaku stvar. U protivnom, nesretan li je onaj ko uобрази da su "ova bića produkt općih svemirskih elemenata", a oni su slijepi i gluhi i nekontrolisani u svome cirkuliranju i strujanju; ili da su "svojtveni prirodi tvari" ili da su "rezultat djelovanja materijalnih uzroka"!

Nema sumnje da je onaj ko se drži ove zablude najveći svjetski nesretnik, najgluplji i bezumniji od obesviješćene pijane osobe,

pomislivši da je spomenuti čudesni serum nastao sam od sebe usljed sudaranja bočica i isticanja njihovog sadržaja.

Da, nevjerništvo je jedna bezumna halucinacija i ludilo pijanstva!

Drugi apsurd

Ako se stvaranje nečega ne bi pripisalo Jednom, Jedinom, Moćnom Posjedniku veličine, nego se pripiše materijalnim faktorima uzročnosti, nužno bi, onda, slijedilo da glavina osnovnih elemenata i uzroka vrši utjecaj na postojanje svakog živog bića.

Stvarno je stanje da je voljno spajanje međusobno suprotstavljenih i različitih uzročnosti, s potpunom pravilnošću, u preciznom omjeru i savršenom izvrsnošću u tijelu jednog sićušnog bića – recimo muhe – očigledno nemoguće do granica da ga odbacuje svako ko ima razuma bar u omjeru krilca muhe, i odbija riječima: *“To je nemoguće! To ne može biti!”*

Razlog tome je taj što tijelo sićušne muhe posjeduje vezu sa glavinom elemenata u svemiru i sa svim pojavama i materijalnim uzročnostima u njemu. Ustvari, ono i jeste jedan ekstrakt izvučen iz njega. Ako njegovo

dovođenje u postojanje ne bi bilo vezano uz apsolutnu Božiju moć, onda bi nužno proizlazilo da te materijalne uzročnosti budu prisutne i okupljene u neposrednoj blizini tog tijela kod njegovog nastanka. Čak bi bilo nužno i da oni uđu u njezino sitno tijelo pa i da se uvuku u svaku očnu ćeliju koja je i sama uzorak cijeloga tijela. Jer, uzročnosti, ukoliko su materijalne prirode, moraju se nalaziti neposredno uz posljedicu i unutar nje. To pretpostavlja mogućnost smještanja svih elemenata sa svih krajeva svijeta i sa svim njihovim različitostima u prirodi, u tu krajnje sićušnu ćeliju, sa izvrsnošću i vještinom! Zar se od ovakve tvrdnje ne bi posramio čak i najmaloumniji sofist?

Treći apsurd

Biće, ukoliko ima samo jednu jedinku, neizbježno vodi porijeklo od samo jednog djelotvornog faktora, i iz jedne ruke, u skladu sa smislom ustanovljenog aksiomatskog pravila:

الْوَّاحِدُ لَا يَصْدُرُ إِلَّا عَنِ الْوَّاحِدِ

Pa ukoliko je to biće vrhunski pravilno i uravnoteženo, s krajnjom preciznošću i umijećem, i ukoliko posjeduje sveobuhvatan

život, očigledno je da nipošto nije poteklo iz mnogih ruku – koje su uzroci nesuglasja i sukobljavanja – nego mora poteći iz jedne ruke Jednog Jedinog Praiskonskog i Mudrog. Stoga pripisati jedno pravilno, skladno, proporcionalno biće djelu iz ruku slijepih, gluhih, krutih, nasumičnih i neodredivih prirodnih uzročnosti, koje nemaju ni svijesti ni razuma, dok su one nerazlučivo pomiješane, što još više uvećava njihovo sljepilo i gluhoću, a zatim tvrditi da su te uzročnosti faktori koji vrše stvaranje tog originalog bića i njegovo odabiranje iz neograničenog mnoštva mogućnosti i varijanti., prihvatiti, dakle, takvo pripisivanje i tvrdnju jeste, ustvari, prihvatanje stotinu apsurdna istovremeno, budući da je to sasvim udaljeno od svih mjerila i kriterija razuma.

Odložimo ustranu ovaj apsurd i zakratko prijedimo preko njega da bismo sagledali djelovanje “materijalnih uzročnika” koje se dešava kroz dodir i interakciju. Dok vidimo kako dodir tih prirodnih uzročnosti jeste samo dodir sa vanjštinom živog bića, unutrašnjost tog bića, do koje ne dopiru prsti tih materijalnih uzročnosti, niti je one bilo čime mogu dotaknuti, jeste još preciznija i skladnija od vanjštine, čak i

profinjenija u smislu stvaralaštva i savršenog umijeća. Čak i sitna živa bića i sićušna stvorenja u koja se ne mogu smjestiti materijalne uzročnosti niti apsolutno do njih doprijeti njihovi prsti, a ni njihove metode niti sredstva, još su čudesnijeg umijeća i originalnijeg stvaralaštva od najkrupnijih stvorenja!

Pripisati, dakle, njihovo stvaranje slijepim, gluhim, krutim, bezumnim, osornim, međusobno udaljenim i sukobljenim uzročnostima nije ništa drugo do sljepilo iznad svakog sljepila i gluhoća iznad koje ne postoji druga gluhoća.

DRUGI NAČIN

Jeste njihova tvrdnja da se nešto "formiralo samo od sebe". Ona sadrži mnoštvo apsurdna, i njezina se nevaljanost i paradoksalnost očitavaju sa mnogih gledišta. Mi ćemo ovdje samo kao uzorke uzeti i obraditi tri od tih apsurdna.

Prvi apsurd

O, ti, prkosni poricatelju! Tvoja samouvjerenost je učinila da se srozaš u naručje krajnje gluposti i ahmakluka pa pristaješ na stotinu i jedan apsurd!

Jer, ti postojiš, i nisi samo prosta, kruta i nepromjenljiva materija, nego si jedna veličanstvena mašinerija koja se stalno obnavlja i zadivljujući dvorac izvorsne građe koji se stalno izmjenjuje! Čestice tvoga bića stalno rade i kreću se bez zaustavljanja. Tvoje tijelo vezama se i sponama vezuje za pojavnu egzistenciju u svemiru koji te okružuje. Ono je u stalnoj razmjeni sa svemirom, a posebno u pogledu opskrbe i sa gledišta održanja vrste.

Čestice koje djeluju u tvome tijelu uzdržavaju se od remećenja tih veza i čuvaju se da ne bi prekinule te spone. One su u tom svom ponašanju oprezne i zauzimaju odgovarajući stav u skladu s tim odnosima, kao da gledaju i promatraju cijeli svemir, a zatim nadziru i tvoj položaj u njemu. Ti, pritom, u skladu s neobičnim položajem koji te čestice zauzimaju, stičeš korist i uživaš svojim vanjskim i unutarnjim čulima i osjetilima.

Pa ukoliko ne vjeruješ da su te čestice sitni činovnici Moćnog i Praiskonskog, potčinjeni izvršitelji navođeni po Njegovim zakonima, ili da su organizirana vojska Njegove disciplinirane armije, ili da su vršci pera Božijeg određenja – svaka čestica vrh pera – ili da su tačkice koje stavlja pero Božije moći – svaka čestica po jedna tačka – onda ti se nužno nameće tvrdnja kako svaka ta djelotvorna čestica – recimo u tvome oku – posjeduje svevideće i pronicljivo oko koje vidi sve dijelove i krajeve tvoga tijela i sagledava cijeli svemir za koji si vezan, i da zna svu tvoju prošlost i sadašnjost, i da poznaje tvoje porijeklo zajedno sa tvojim potomstvom, i shvata izvore tvojih elemenata i ležišta tvoje opskrbe. Njoj bi, dakle, trebala pamet stotine genijalaca!

Pa, o, ti, čiji je razum zakazao u ovakvim temama! Jednoj čestici, koja poput tebe nema razuma, pripisati ovo znanje, svijest i razum koji su ravni hiljadi genijalaca poput Platona, jeste neusporedivo praznovjerje i vrhunska glupost?!

Drugi apsurd

Tvoje tijelo, čovječe, slično je raskošno izgrađenoj palači koja ima hiljadu i jednu kupolu, a u svakoj kupoli nanizani su kameni blokovi, naslagani jedni na druge u pravilno raspoređenoj konstrukciji bez stupova. Tvoje je biće – ako porazmisliš – čak još hiljadama puta čudesnije od te palače, jer se palača tvoga tijela stalno obnavlja i dostiže savršenstvo u skladu i raskoši.

Ako se ne bismo ni osvrnuli na duh koji nosiš u sebi, te na srce i duhovne rafiniranosti, koji su svako za sebe jedno nadnaravno djelo, te u obzir i razmatranje uzeli samo jedan organ tvoga tijela, bilo koji, vidimo da je i on sam sličan zgradi sa kupolama. Čestice u njemu su se oslonile i složile jedne uz druge, u savršenom poretku i potpunoj ravnoteži – poput kamenih blokova u spomenutim kupolama – i sačinile izuzetno zdanje, divnu i originalnu

tvorevinu, te očima na vidjelo iznijele čudesna nadnaravna djela Božije moći, kao što su, npr., jezik i oko.

Pa ukoliko ove čestice ne bi bile izvršitelji koji slijede zapovijedi Moćnog Graditelja, svaka bi od tih čestica, onda, morala posjedovati apsolutnu vlast nad preostalim česticama tijela i ujedno biti apsolutno potčinjena njihovoj vlasti te biti poput svake od njih i istovremeno u pogledu dominacije biti u suprotnosti sa svakom od njih! I da ona bude polazište većine uzvišenih svojstava kojima se ne odlikuje niko drugi mimo Allaha, slavljen je On i uzvišen, te da bude sasvim sputana, a u isto vrijeme i sasvim slobodna!

Jedan ovako pravilan i skladan proizvod koji je – smislom jedinstva – nemoguće da bude išta drugo do trag i djelo Jednog i Jedinog, apsurdno je pripisati tim bezbrojnim česticama. Ustvari, to je stotinu puta apsurd! To uviđa svako ko ima trunku razuma!

Treći apsurd

Kad tvoje biće ne bi bilo ispisano perom Jednog, Jedinog, Moćnog, Praiskonskog, nego odštampano u štampariji prirode i

uzročnosti, tada bi nužno proizlazilo da u prirodi postoje matrice za hiljade uređenih slogova koje funkcioniraju u tvome tijelu, počev od najsicušnijih ćelija koje sa krajnjom preciznošću funkcioniraju, sve do najsloženijih mehanizama koji u njemu djeluju.

Na primjer, ova knjiga u našim rukama, ako pretpostaviš da je napisana rukom, dovoljno je, onda, za njezino prepisivanje jedno pero, pokretano znanjem autora s kojim on ispisiuje šta hoće. Međutim, ako ne bi pretpostavio da je ona napisana rukom i ne bi je pripisao peru autora, nego rekao da se knjiga 'sastavila sama od sebe', ili ako bi njezino pisanje pripisao prirodi, tada nužno slijedi da svako pojedinačno slovo njezino posjeduje svoje zasebno željezno pero.

I kao što u štampariji ima željeznih slova onoliko koliko jedna knjiga sadrži slova i tek tada se može pristupiti štampanju. Drugim riječima, umjesto jednog pera mora postojati onoliko pera koliko ima i slova.

Ponekad, opet, među tim slovima postoje i velika slova unutar kojih je sitnim rukopisom ispisan sadržaj cijele jedne stranice. Da bi se jedno takvo veliko slovo napisalo, mora, dakle, postojati na hiljade sitnih pera!

Sad, šta možeš reći za slučaj da ta slova budu koncentrično smještene jedna unutar drugih u savršenom skladu zauzimajući tako oblik i formu tvoga tijela?! Nužno bi slijedilo da za svaki djelić unutar svake te zone postoje brojni kalufi čija je brojnost jednaka tim sklopovima!

Zamisli da ti kažeš za tu situaciju, koja u sebi sadrži stotinu i jedan apsurd, da je moguća i realna! Čak i u tom slučaju – zamislivši da je to moguće – zar i za proizvođenje tih pera i za sačinjavanje tih kalufa i olovni slova, ukoliko se ni tvorenje njih svih ne bi pripisalo jednom peru, ne bi morali postojati slova i kalufi u istoj brojnosti, da bi se u njima topili i izlijevali ti kalufi?! Jer, sva bi ona bila napravljena, izumljena i usklađena, i morala bi imati onoga ko ih je napravio i izumio! Tako se cijela stvar, što god dublje zalaziš, niže i nadostavlja do u beskonačnost. Shvati, onda, koliko je bolesno takvo razmišljanje u kojem ima apsurdna i praznovjerja onoliko koliko i čestica tvoga tijela!

Pa, o, poricatelju Boga! Povrati se zdravom razumu i odbaci tu sramnu zabludu!

TREĆI NAČIN

Jeste njihova tvrdnja da je nešto “nužno nametnula priroda”. Ovaj sud sadrži veliko mnoštvo apsurdna, a mi ćemo spomenuti tri od njih kao primjer.

Prvi apsurd

Umijeće i izumijevanje koji se odlikuju vizijom i mudrošću jasno vidljivim u bićima, a naročito u živim bićima, ukoliko se ne bi pripisali peru Božijeg određenja i Njegovoj apsolutnoj moći, nego umjesto toga bili pripisani slijepoj, gluhoj, nerazumnoj i neznačajnoj “prirodi” i “silama”, nužno bi zahtijevali da priroda – radi stvaranja – iznađe nevidljive štamparije i strojeve u neograničenoj brojnosti, u svakoj stvari; ili da u svaku stvar ugradi silu moćnu da stvori cijeli svemir kao i mudrost i sposobnost da upravlja svim procesima u njemu.

Ilustracija toga jeste ukazivanje lika Sunca i refleksija njegove svjetlosti te odblijesak njegovog sjaja koji se uočava u kapljicama vode, ili u sitnim parčićima stakla razasutim na površini tla. Ukoliko se, dakle, ove

refleksije lika i odblijesci ne bi pripisali stvarnome Suncu na nebu, bilo bi, onda, nužno povjerovati da naravno i pojavno sunašce, koje posjeduje svojstva i kvalitete samog Sunca i njima se odlikuje, koje zbilja izgleda malo, a konkretno postoji duboko unutar tog komadića stakla, koji, inače, ne može u sebi smjestiti niti najprostiju stvar. Drugim riječima, moralo bi se povjerovati da postoji onoliko stvarnih Sunaca koliko ima komadića stakla.

U svjetlu ovog primjera kažemo: Ukoliko stvaranje svih bića, uključujući i živa bića, ne bi direktno bilo dovedeno u vezu sa ukazom Lijepih Allahovih imena, Koji je Svjetlo nebesa i Zemlje, bilo bi, onda, nužno povjerovati da u svakom pojedinačnom biću, a posebno u svakom od živih bića, postoje priroda i sile koje posjeduju apsolutnu moć i apsolutno htijenje, zajedno s apsolutnim znanjem i apsolutnom mudrošću. Odnosno, bilo bi nužno priznati da se u svakom biću i stvari nalazi bog i gospodar!

Ovaj tip izopačenog razmišljanja gori je, zabudjeliji i praznovjerniji od svakog apsurda, pa onaj ko divna i precizna djela izumijevanja Moćnog Stvoritelja, koja se ukazuju čak i u najsićušnijim stvorenjima,

pripisuje djelu nestvarne, isprazne i nesvjesne prirode, bez sumnje se svojim razmišljanjem srozava na nivo ispod nivoa hajvana.

Drugi apsurd

Ova bića, koja su vrhunski pravilna, krajnje divna i uravnotežena, potpuna i izvrsna, savršeno osmišljena i umjerena, ukoliko ne bi bila pripisana Onome koji je Posjednik apsolutne moći i apsolutne mudrosti, nego bila pripisana prirodi, nametnula bi obavezu prirodi da u svakoj pregršti zemlje pripremi radionice i štamparije u brojnosti svih tvornica i štamparija Evrope, kako bi ta pregršt tla mogla biti izdanište divnog i profinjenog cvijeća i plodovlja. Jer ta pregršt zemlje, koja vrši funkciju malog rasadnika cvijeća, pokazuje stvarni potencijal za uzgajanje i oblikovanje sjemenja svih svjetskih vrsta cvijeća i plodova koji se naizmjenično ubacuju u nju, zajedno s njihovim oblicima, različitim po izgledu, i živopisnim bojama. Ako se ova sposobnost ne bi pripisala moći Uzvišenog Stvoritelja Koji je svemoćan, neizbježno bi, onda, bilo da u toj pregršti zemlje postoji specijalna nevidljiva prirodna naprava za svaki cvijet na svijetu, jer, bi u

protivnom, nemoguće bilo da se pojave i postoje sve vrste cvijeća i plodova koje mi opažamo.

Naime, kao što su tvari sperme ili jajašca slične, također su i tvari sjemenja iste. Svi se oni uglavnom sastoje od vodika, kisika, ugljika i dušika koji su međusobno sjedinjeni i zamiješeni bez ikakvog određenog oblika. Uz to, i zrak i voda i toplota i svjetlost su proste stvari bez razuma i svijesti, i u bujici se slijevaju na sve, bez ikakve mjere. Otuda, formiranje tog bezbrojnog cvijeća iz pregršti zemlje u svim njegovim raznovrsnostima, a uz to je sasvim skladno i vrsnim umijećem uređeno, zdravom razumu nameće i u nužnost stavlja zaključak da u toj pregršti zemlje moraju postojati nevidljivi strojevi i štamparije veoma sitnih dimenzija u brojnosti većoj od cjelokupne industrije i štamparija koje postoje u Evropi, da bi se mogla satkati ta živa tkanina i hiljade raznoraznih vezenih materijala.

I sam uporedi koliko je zabludjela i daleko od zdravog razuma ova bezbožnička misao koju nose obožavatelji prirode!

Vidi i odmjeri na kolikoj su udaljenosti opijeni maloumnici koji sebe smatraju umnim i učenim, od kriterija razuma i

nauke, time što umišljaju da priroda stvara stvari! Oni su jedno apsolutno nemoguće i paradoksalno sujevjerje postavili sebi za naučni pravac. Ismijavaj ih i pljuni im u lice!

Ako upitaš: Mnoštvo apsurdna i nemogućnosti izbijaju kad se stvaranje svega što postoji pripiše prirodi, ali, kako ti problemi mogu nestati i kako se te zagonetke mogu razriješiti ako se čin stvaranja u cjelokupnosti pripiše Jednom, Jedinom, Samoopstojnom, Kome se sve obraća? Kako se taj nerješivi apsurd može preobratiti u jednostavnu nužnost?

Odgovor: Manifestiranje i odraz Sunca – kako je već spomenuto u sklopu *Prvog apsurdna* – ukazuje se sa svom lahkoćom, bez naprezanja ili tereta, u svim tvarima, počev od krajnje sitnog kristalića – kakav je komadić stakla – do najprostranijih površina, kao što su mora i okeani. Ono na svima njima ukazuje svoj odsjaj i trag s krajnjom lahkoćom, te kao da je svako od njih jedno imaginarno sunašće. Pa ako bi se raskinula veza tih odraza sa stvarnim Suncem, onda bi se neizbježno moralo povjerovati da po jedno prirodno, zasebno i konkretno Sunce postoji u svakoj pojedinačnoj čestici. A to je nešto što razum ne prihvata, jer je apsurdno, nemoguće.

Na isti način kao i u ovom primjeru, i u pripisivanju stvaranja svakog bića izravno Jednom, Jedinom, Samoopstojnom, Kome se sve obraća, nalazi se krajnja lahkoća do mjere nužnosti, sa svom jednostavnošću i lahkoćom, kroz sponu pripadnosti i manifestiranja, svakom živom biću može biti priušteno ono što mu je potrebno.

Ali, ukoliko bi se raskinula ta spona, te postavljanje u službu, funkciju i položaj poslušnosti, izokrenulo u izbjegavanje zapovijedi i neposluh i svako biće bilo prepušteno sebi i ostavljeno da se nasumično kreće kako prohtije, ili ukoliko bi se stvar pripisala prirodi, isplivalo bi na hiljade problema i poteškoća do stepena apsolutno nemogućeg, te bismo vidjeli kako i stvaranje jedne mušice stavlja u nužnost da slijepa priroda koja je u toj mušici posjeduje apsolutnu moć kojom je u stanju stvoriti cijeli svemir, te da uz to posjeduje ogromnu mudrost kojom bi mogla upravljati njime. Jer se i mušica koja je – uprkos njezine sićušnosti – čudo stvaranja, sastoji od glavnine sastojaka svemira, te kao da je ona njegov sažetak i indeks.

Ovo nije samo jedan, nego na hiljade apsurd!

Ukratko:

Kako god je apsurdno i nemoguće postojanje nekoga ravnog i partnera Allahu, slavljen je On, tako isto je nemoguće da se bilo ko umiješa u Njegovo Gospodarenje, ili da bilo ko s Njime učestvuje u izumijevanju i stvaranju stvari!

Što se tiče teškoća spomenutih u *Drugom apsurdu*, kojeg smo dokazali u mnogim *Poslanicama*, on glasi: kada se stvaranje svih stvari dovede u vezu s Jednim Jedinim, to stvaranje bude jednostavno kao što je stvaranje samo jedne stvari, a ako bi se stvaranje pripisalo faktorima uzročnosti i prirodi, stvaranje i izumijevanje samo jedne stvari bilo bi problematično i teško kao i stvaranje svega. Budući da smo to već ranije ustanovili nepobitnim dokazima, ovdje ćemo navesti sažetak tek jednog od tih dokaza.

Ako se neko kroz pripadništvo vojsci ili kroz službu u vladi poveže sa vladarom, on bude u stanju izvršiti i obaviti stvari i poslove sto hiljada puta više nego što bi ih bio u stanju obaviti svojom osobnom moći upravo zbog snage veze pripadnosti vladaru. U stanju je, npr., u ime svog vladara zarobiti protivničkog vrhovnog komandanta – zato što vladareve riznice i

formacije njegove armije nose uređaje i opremu za posao koji on obavlja, tako da ih ne nosi on sam, i uopće nije prinuđen da ih nosi. Sve je to nastalo zaslugom pripadnosti vladaru, i zbog toga poslovi koje on obavlja i nadnaravna djela koja ispoljava mogu biti zadivljujuća jer su ravna djelima moćnog vladara i poput su djela čitave armije.

Tako je jedan mrav – sa položaja spomenute funkcije – bio u stanju razoriti palaču nasilnog faraona; a komarac je, snagom spomenute pripadnosti, bio u stanju usmrtiti strašnog Nemruda. I jedna sićušna borova sjemenka, slična zrnu ječma, tom vezom pripadnosti razvije sva ustrojstva ogromnog borovog stabla.^{BILJEŠKE}

^{BILJEŠKE} Da, kad se uspostavi veza, to zrno primi zapovijedi iz Božijeg određenja i stekne počast tim nadnaravnim djelima. Međutim, ako se ta veza raskine, onda i stvaranje tog zrna nužno zahtijeva uređaje, moć i stručnost koji mnogo nadmašuju potrebe što ih zahtijeva stvaranje ogromnog borovog stabla. Naime, svi dijelovi borovog stabla po planinama, stabla koje predstavlja konkretan i jasan primjer Božije moći, moraju postojati u jednom nevidljivom stablu, što je trag Božijeg određenja, i biti usađeno u to zrno. Jer je tvornica tog ogromnog stabla smještena u tome zrnu, i stablo iz Božijeg određenja što se nalazi u tom zrnu Božijom se moći ispoljava i isklijava na vidjelo – izvan sjemena – te formira masovno stablo bora.

Pa ako bi se raskinula ta veza i dotično biće bilo otpušteno iz službe, ono bi moralo na svojim plećima ponijeti snagu svih djela koja postigne i opteretiti se svim nužnim stvarima i opremom. Na taj način ne bi bilo u stanju uspjeti u djelima osim onoliko koliko je u srazmjeru sa tom neznatnom i ograničenom snagom nabačenom na njegove mišice, i u srazmjeru sa prostom količinom opreme i municije što je nosi na svojim leđima. Pa ako bi se od njega zatražilo da izvrši djela koja je ranije obavljao sa lakoćom i jednostavnošću, pokazao bi se nemoćnim, osim ako bi u svojim mišićima mogao nositi snagu cijele vojske, a na svoja leđa natovariti svu vojnu industriju i mašineriju države.

Čak i onaj ko umisli ovu izmišljotinu i ovakvo praznovjerje, pokunjo bi se i posramio od onoga što je izrekao.

Iz prethodno rečenoga izvlačimo zaključak da je prepuštanje i dovođenje u vezu svega sa Nužno Postojećim Bićem, slavljen je On, savršeno lahko toliko da je u stepenu nužnosti, dok je pripisivanje stvaranja djelu prirode zamršeno do granica apsurdnosti i izvan okvira razuma.

Treći apsurd

Ovaj ćemo apsurd pojasniti sa dva primjera koja smo ranije naveli u nekim *Poslanicama*.

Prvi primjer:

Jedan primitivan čovjek naivnog razmišljanja, koji prethodno nije imao nikakvog dodira niti pojma o civilizaciji, uđe u jedan divni i raskošni dvorac koji obiluje ukrasima, ističe se krajnjim dostignućima civilizacije u sredstvima dekora i komfora i presijava se u svome sjaju usred prazne pustinje. On priđe, obilazi njegove uglove te ga zapanji divota gradnje, rezbarije na zidovima, divota umijeća... Sa svom svojom naivnošću i ograničenim umom, on u mislima dodijeli dvorcu život i da mu sposobnost da se sam sagradi sa svojim odajama i raskoši, lijepim umjetninama i privlačnim rezbarijama iz prostog razloga što je nemoćan zamisliti postojanje nekoga graditelja izvan samog dvorca kojem bi mogao pripisati gradnju dvorca. Stoga se dao u potragu za "graditeljem" unutar dvorca, ne bi li ga našao među stvarima u dvorcu. Na što bi god bacio pogled,

dvoumio bi se i posumnjao u njegovu sposobnost da stvori jedan ovakav dvorac.

Potom vidje bilježnicu sa zabilješkama, u koju su uneseni detaljni planovi i skice i razrada procesa gradnje ovog dvorca kao i lista njegovog inventara te pravila i uputstva za upravljanje njegovom imovinom. I mada ni ta bilježnica, kao ni sadržaj dvorca, nije u stanju sagraditi i ukrasiti dvorac – jer ona nema ni ruku kojima bi to uradila, niti vid kojima vidi – ipak, vidjevši da je ona u vezi sa dvorcem time što odgovara njegovom planu i sadržaju, sa svim stvarima u njemu, i da se slaže tokom radova u njemu – budući da je ona zbornik idejnih zakona – on neizbježno reče: *“Ova bilježnica je sagradila ovaj dvorac, uredila ga i ukrasila. Ona je stvorila sve stvari u njemu, dovela ih u ovaj raspored, i složila u ovaj sklad.”* Ovom izjavom je tako dospio do krajnje dubine svoga neznanja i svoje korjenite gluposti.

Sasvim jednako kao u ovom primjeru, ovoj ogromnoj palači svemira – koja je još preciznije uređena i savršenija po umijeću, i ljepše gradnje, i istaknutije ljepote, od u primjeru spomenutog malog i ograničenog dvorca, toliko da se on s njome ne može ni usporediti niti mjeriti, jer svaki njezin aspekt zrači originalnom i nadnaravnom

fenomenalnošću i uzvišenim mudrostima – dođe, dakle, ovoj palači jedan od onih koji slijede vjeru i ideju prirode i koji poriču Božiju veličinu, prethodno nametnuvši sebi na um poricanje svih tragova Allahovih Koji je neprikosnoveno iznad stvorenja i Koji je izvan “sfere mogućeg”, razasutih pred njegovim očima. Počne, dakle, ovaj istraživati među stvarima podložnim mogućnosti i stvaranju i tragati za prauzrokom koji je sve “stvorio”! Vidjevši pravilnik Božije uobičajene prakse i popise Gospodarevog stvaranja, koji se greškom – zbilja, ogromnom greškom – nazivaju “priroda”, koja je slična stranici bilježnice mijena i promjena, zakona i procesa Božije moći, i poput ploče “brisanja i ispisivanja” Božijeg Određenja, ovaj, dakle, reče:

“Budući da sve stvari ovise o uzroku koji ih stvara, a nema ničega drugog što je više povezano s njima od ove “bilježnice”, ja iz toga izvlačim zaključak da ova bilježnica – sa zakonima brisanja i pisanja sadržanim u njoj – jeste ta koja je prauzrok stvari, jer mi ne prija da povjerujem i budem ubijeđen u Uzvišenog i Slavljelog Stvoritelja; mada nepristrasan razum oslobođen poriva kategorično odbacuje – po svojoj logici – pripisivanje apsolutnih Božanskih svojstava – koje nužno zahtijevaju apsolutnu moć – ovoj slijepoj, gluhoj i nemoćnoj bilježnici!”

I mi kažemo:

O, zabludjeli glupane, gori od *Hebenneke*!*

Podigni glavu iz usmrđene baruštine prirode, da vidiš Uzvišenog Stvoritelja kojeg svjedoče sva bića, od atoma do galaksija, na raznim jezicima, i ukazuju na Njega na razne načine. Promatraj manifestacije i ukaze Tog Uzvišenog Oblikovatelja, Koji je podigao raskošnu palaču svemira, a plan i program te palače upisao u tu bilježnicu prirode! Poslušaj Kur'an-i kerim, riješi se te budalaštine i besmislice!

Drugi primjer:

Čovjek izoliran iz svijeta civilizacije i građanstva uđe usred jednog impresivnog vojnog logora te ga zadive raznovrsne vježbe što ih u savršenom skladu, s izvrsnošću, krajnjom disciplinom i poslušnošću izvode vojnici tog logora. On zapazi njihove koordinirane pokrete, na znak jednog vojnika, te svi kao jedan od njih skladno kreću u odjeljenjima, četama i bataljonima; svi stanu s njegovom stankom i svi skupa i jedinstveno izvrše paljbu na zapovijed koju izda taj pojedinac. Ovaj se

* Izreka koja se upotrebljava kao primjer velike gluposti i idiotizma.

prenerazi, a njegov prosti mozak nije bio u stanju shvatiti, da zapovjedništvo velikog vojskovođe komanduje po nalogu državnog sistema i zapovijedi vladara, nego je pomislio kako jedan konopac povezuje sve te vojnike jedne s drugima. Zatim je u mislima pokušao shvatiti čudesnost tog zamišljenog konopca te se njegova zapanjenost još više povećala.

Ušavši nakon toga u veličanstvenu džamiju Aja Sofiju, u petak, vidio je mase klanjača za jednim čovjekom kako se odazivaju njegovom poviku na ustajanje, sjedenje, sedždu i ruku', pa kako nije znao ništa o Božijem šerijatu koji se sastoji od duhovnih i nebeskih zakona, niti o duhovnim načelima koji potiču od zapovijedi Uspostavitelja šerijata, predočio je sebi kako je ta skupina klanjača također povezana materijalnim koncima, jedni uz druge, i da su ti konci svezali i zarobili pokrete te skupine; i da su oni ti koji ih pokreću i zaustavljaju poput lutke.

Tako je nastavio svojim putem, dok mu je um bio ispunjen pogrešnim predodžbama, koje bi zasmijale i izazovale podsmijeh i podrugivanje čak i najdivljijih i najprimitivnijih ljudi.

U svjetlu ovog primjera:

Bezbožnik dođe na ovaj svijet, koji je silni i golemi vojni logor vojske Uzvišenog Suverena, i u ovaj svemir koji je monumentalni i divni mesdžid Allahov; dođe, dakle, dotični, noseći u sebi ideju nepomične "prirode", što je totalno neznanje.

On "nevidljive zakone", čije tragove opaža u sklopu divnog sistema u svemiru i proizišle iz beskrajne "mudrosti" Sultan-i Ezela, slavljen je On, predočava kao da su materijalne krute stvari.

A propise i načela u svemiru prirodnog zakonika Praiskonskog Boga, koji su nevidljivi i apstraktni i koji posjeduju samo teoretsku egzistenciju, on zamišlja kao da su konkretna bića i materijalne tvari.

On te zakone koji su potekli iz Božijeg znanja i Gospodarevoga govora i koji posjeduju samo teoretsku egzistenciju, podiže na ravan Božije moći i dodjeljuje im sposobnost stvaranja i izumijevanja te im nadijeva ime "priroda", i tu snagu koja je samo jedna od manifestacija Gospodareve moći, smatra da je posjednik stvarne djelotvorne moći i da je sposobna da opstoji sama po sebi.

Da li, dakle, nakon ovoga postoji veće neznanje i glupost? Nije li ovo neznanje hiljadu puta veće od onoga navedenog u primjeru?!

Ukratko: Priroda za koju se vezuju prirodoslovci, ta zamišljena stvar potpuno neistinita i ukoliko bi važno i bilo neminovno da posjeduje fizičku egzistenciju, ta bi "egzistencija" bila:

tvorevina, a ne tvorac; umjetnina a ne umjetnik; zbirka propisa, a ne propisatelj; naravni zakon, a ne zakonodavac; stvoreni plašt Božijeg dostojanstva, a ne stvoritelj; pasivni objekt, a ne djelotvorni činitelj; zbirka zakona, a ne moć – moćnik ne može biti; i obični šablon, a ne izvor.

Zaključak

Budući da bića zbilja postoje, a razum je nemoćan predložiti više od četiri moguća načina nastanka bića – kako je navedeno u uvodu – i da je nepobitno potvrđena nevaljanost triju od ta četiri načina, iznijevši na vidjelo po tri očigledna i jasna apsurdna u svakom od njih, neizbježno je, nužno i neosporno, dakle, priznanje s pouzdanosti, bez apsolutno ikakvog prostora za sumnju, i

potvrda četvrtog načina, a to je način vjere u jednoću Boga, koga rasvjetljava ajet-i kerim:

أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

“Zar može biti sumnje u Allaha, Stvoritelja nebesa i Zemlje” (Ibrahim: 10), koji pouzdano i aksiomatski dokazuje postojanje Nužnog Bića, Njegovu Božansku dominaciju, i da je porijeklo svake stvari iz ruke Njegove moći te da su uzde nebesa i Zemlje u Njegovoj ruci.

Pa, o, ti, koji obožavaš faktore uzročnosti!

O, jadniče koji si zaveden prirodom!

Budući da je priroda svake stvari stvorena jednako kao i sama stvar, jer je ona po porijeklu nastala – nije, dakle, bespočetna – i na njoj se ukazuju znakovi tvorbe i umijeća, te da i uzrok postojanja te pojavne stvari također stvoren i nastao, i budući da postojanje svake stvari ovisi o velikoj količini sredstava, oruđa i mašina..

..neporecivo je, onda, postojanje Moćnog, Čija je moć apsolutna da stvori tu prirodu i da izumi taj uzrok, i neophodno je da Taj Apsolutno Moćni bude apsolutno neovisan, te da ne dopušta učešće nemoćnih posrednih sredstava u stvaranju neke stvari

i u dominaciji Svoga gospodarenja nad njom. Nikako!

Naprotiv, On, slavljen je, izravno stvara uzrok i posljedicu skupa, uspostavlja među njima pojavnu i formalnu vezu uzročnosti, zatim ih postavlja usporedo po izvjesnom redu i poretku, postavivši na taj način faktore uzročnosti i prirodu kao zastor ruke Svoje uzvišene moći, zaklon Svoje veličine i grandioznosti, kako bi Njegovo dostojanstvo i ponos ostali neprikosnoveni i čisti u svojoj uzvišenosti, a dotične uzročnosti bile mjesto upućivanja prigovora na prividne manjkavosti koje se pričinjavaju kao nepravilnosti i nemilosrdnost u stvarima.

Da li je lakše predočiti da sahadžija napravi zupčanike i dijelove sahata, zatim ih poreda i sklopi prema poretku zupčanika te sa vrhunskom preciznošću razmjeri pokrete kazaljki ili zamisliti da sahadžija među zupčanike sahata načini čudesni i djelotvorni mehanizam te tvorbu sahata preda u krute ruke tog mehanizma?! Reci mi: Nije li ovo drugo jedan isprazan i apsurdan govor izvan svih granica mogućeg? Hajde, porazgovaraj sa svojim pristrasnim razumom i sam prosudi i presudi!

I koje je shvatljivije i prihvatljivije po logici uma: da autor sam napiše knjigu, nakon što je pripremio pribor za pisanje, tj. tintu, pero i papir, ili zamisliti da taj autor unutar papira, pera i tinte izumi štampariju specijalno samo za tu knjigu, koja je kompliciranija i složenija od same knjige te toj štampariji prepusti da bez njegovog miješanja izvrši dužnost pisanja knjige, obrativši joj se: "*Hajde, napiši mi knjigu!*"

Nije li ovo sto puta problematičnije od pisanja knjige svojom rukom?!

Ako upitaš: Izumijevanje štamparije za štampanje jedne knjige jeste kompliciranije i teže od njezinog pisanja svojom rukom, ali mašina za štampanje može proizvesti na hiljade primjeraka knjige u kratkom vremenu. To je sredstvo olakšice.

Odgovor: Nakkaš-i Ezeli, slavljen je On, Svojom je apsolutnom moći stvorio, stalno obnavljajući manifestacije Svojih Lijepih imena i ispoljavajući ih u različitim oblicima, individualna svojstva i osobne karakteristike stvari, tako da nijedno stvorenje, a ono je jedna knjiga Onoga Kome se sve obraća i jedno Gospodarevo pismo, nije sasvim identično i podudardno s drugim stvorenjem.

Da, da bi svako stvorenje ispunilo smisao svoga postojanja, mora posjedovati obilježja po kojima se razlikuje od drugih i karakteristike po kojima se izdvaja od njih.

Ako imaš oči, pogledaj i pomno razmotri samo lice čovjekovo, vidjet ćeš kako se mnoštvo obilježja i oznaka nalazi na jednome malome licu, tako da ove oznake izdvajaju njihovog nosioca od svih ostalih lica koja se u slijedu javljaju od vremena Adema, a.s., do danas, i do u vječnost, uprkos sličnosti i slaganju u ljudskoj prirodi i čovječijem ustrojstvu. Ovo je jasno vidljivo i apsolutno potvrđeno.

Karakteristike svakog lica, dakle jesu zasebna knjiga. Samo što je, za umijeće potrebno za njezino skladanje, nužno postojanje cjelokupne zbirke slova i znakova, proporcionalno njezinom obimu, i zahtijeva slaganje tih slova na ploču za štampanje, kako bi se iza toga stvorio tisak karakterističan za dotično lice, različit od tiska ostalih lica.

Također, dovlačenje svih specijalnih sirovina za proizvodnju, zatim njihovo postavljanje na njihova mjesta te onda – unutar samog lica – ugradnja sve građe nužne za postojanje lica, sve to, besumnje, iziskuje zasebnu tvornicu.

Pored toga, zar i ta specijalna štamparija – pod pretpostavkom da postoji – ne zahtijeva određeni sastav i organizaciju i poseban raspored?! Jer, i sami proces štampanja – ostavivši postrani slaganje, rapoređivanje i organiziranje slova – također zahtijeva organizaciju?

Naime, stvari koje se nalaze u tijelu svakog živog bića stotinama su puta složenije i preciznije organizirane od stvari i sastava jedne štamparije. Dovlačenje tih stvari sa svih krajeva svemira, po određenim proračunima i preciznim razmjerima, a zatim njihovo ukomponiranje prema potrebama, i konačno postavljanje u ruke te presmašine..., taj dugački niz procesa zahtijeva – prije svega ostalog – izumitelja koji će proizvesti tu zamišljenju štampariju, a on nije niko drugi do kreativna moć Moćnog Stvoritelja i Njegovo djelotvorno htijenje.

Dakle, pretpostavka da priroda bude ta štamparija jeste sramno praznovjerje koje uopće nema smisla..!

I, tako, prema onome što smo vidjeli iz primjera sahata i knjige, Uzvišeni Tvorac, Koji je svemoćan, Sam stvara uzroke i stvara posljedice. On Svojom mudrošću posljedice vezuje za uzroke, a Svojim je htijenjem odredio prirodu stvari, i učinio ih ogledalom

koje odražava ukaze vrhovnog naravnog Šerijata po kojem je uredio i kreirao svemir, a koji je zbirka Allahovih zakona i vladajućih pravila koji se odnose na uređenje svemira. Svojom je moći izumio i lice "prirode" na kojem počiva pojavni svijet fizičke egzistencije. Po toj je prirodi, zatim, svojom savršenom snagom stvorio i podigao stvari i oboje sjedinio i spojio savršenom mudrošću.

A sad, objektivnom viđenju tvoga prostog uma prepuštamo da procijeni: koje od dvoga razum prihvata i s lahkocom vjeruje? Da li ovu razumom prihvatljivu činjenicu proisteklu iz bezbroj uvjerljivih dokaza – koja je ubjedljiva do granica nužnosti – ili pridodavanje svih ustrojstava i organa nužnih za neku stvar i pripisivanje djela oličenih mudrošću i snagom vizije samim tim stvarima?! I pripisivanje svega toga onome što oni nazivaju "prirodom" i uzrocima, koji su, ustvari, krute tvari bez svijesti, načinjene i stvorene? Nije li ovo drugo apsurdno sujevjerje izvan svake mogućnosti?

Obožavatelj prirode – taj poricatelj – kaže: Budući da me pozivaš na objektivnost, priznajem: komplicirani put kojim smo se do sada kretali, koliko god je apsurdan sa

stotinu gledišta, također je i veoma štetan, krajnje rugoban i pokvaren. Onaj ko posjeduje i trunku pameti uviđa iz ovih vaših racionalnih prosudbi i znanstvenih istraživanja, oslonjenih na gore spomenute dokaze, da je pripisivanje čina stvaranja i izumijevanja uzročnostima i prirodi za razum apsurdno i apsolutno nemoguće; naprotiv, nužno je i razumom nametnuta obaveza povezati svaku stvar izravno sa Nužnim Bićem, slavljen je On. Izgovorivši: "*El-hamdu lillahi ale'l iman*", prihvatam vjerovanje u Allaha, dž.š.

Međutim, kod mene se zadržala još jedna sumnja, a ta je:

Vjerujem da je Allah gospodar i da je On stvoritelj svega, ali se pitam: šta Njegovoj veličini može naškoditi i šta Njegovoj visokoj i uzvišenoj suverenosti može nauditi ako nešto pohvala i zasluga za stvaranje sitnih i neznatnih stvari usmjerimo i pripišemo nekim djelimičnim uzročnostima? Da li to unekoliko okrnjuje Njegovu suverenu dominaciju?!

Odgovor: Kako smo neosporno dokazali u jednom dijelu *Poslanica*, svojstveno je suverenoj vlasti da odbija i u potpunosti odbacuje "uplitanje". Čak i najniži vladar ili prosti činovnik ne prihvata miješanje u

domenu njegove ovlasti čak ni od svog rođenog sina. Štaviše, i sama pomisao na moguće uplitanje u vlast je neke sultane, iako su posjedovali dobrotu i bogobožnost i bili vođe muslimana, navela na ubistvo svojih nedužnih sinova, što, ustvari, pokazuje duboku izvornost ovog zakona, zakona odbijanja miješanja u vlast. On vlada svima, počev od uprave nad jednom malom oblasti, do sukoba dvojice suverenih vladara oko lične prevlasti u državi. Također je – izvan svake sumnje – zakon “zabrane saučestvovanja” u vlasti pokazao samostalnost koju zahtijeva vlast i jasno iznijela na vidjelo njegov utjecaj tokom dugačke historije čovječanstva, te kroz neredu i ubistva.

Pomno, sad, razmotri kako čovjek, koji je nemoćan da vlada sobom i koji ima potrebu za saradnjom sa drugima, a ne posjeduje ni vlast ni zapovjedništvo, osim blijedu sjenu toga, odbija miješanje drugih do te mjere i zabranjuje uplitanje drugih do te granice, i ne prihvata saučesništvo drugih u svojoj vlasti te svim silama koje posjeduje nastoji održati neovisnost svog položaja; razmisli o tome, a onda pogledaj na moć Apsolutnog Vladara, Koji je zaposjeo prijesto Apsolutnog gospodarenja, i Apsolutnog

Zapovjednika Koji dominira Svojom Božanskom moći, Apsolutno samostalnog u Svojim individualnosti, Koji je Svojom Apsolutnom moći apsolutno neovisan, a On je Allah, Veličanstveni!

Kolika je samo nužnost i neophodnost odbijanja spomenutog uplitanja u odnosu na Njega, odricanja saučestvovanja i isključivanja svakog partnera iz Njegove Apsolutne ovlasti! Koliko je to samo neizostavni preduvjet i nužni zahtjev ove suverene vlasti?

Usporedi, sad, i odredi razmjere između ograničene, uske vlasti čovjeka, koja ima potrebu za drugima, i Allahovog apsolutnog samoodrživog dominantnog i sveobuhvatnog vladarenja!

A što se tiče drugog dijela tvoje sumnje, a ta je: Ako se pod "nekim uzročnostima" podrazumijeva obožavanje nekih djelimičnih stvari, da li to išta okrnjuje pobožnost stvorenja koja su sva usmjerena prema Moćnom Allahu, počev od atoma pa do planeta i galaksija?

Odgovor je: Mudri Stvoritelj, Koji sve zna, slavljen je On, stvorio je ovaj svemir poput jednog stabla, a svjesna bića učinio njegovim savršenim plodovima. Čovjeka je oplemenio na način i u smislu da je on najsadržajni

plod među svjesnim bićima, a zahvalnost i pobožnost učinio najboljim plodom kojim urađa ljudski život. Čak to dvoje – zahvalnost i pobožnost – jesu i rezultat njegovog stvaranja, svrha njegove prirode i plod njegovog života.

Je li, onda, razumom moguće prihvatiti da ovaj Apsolutni Vladar i Samostalni Zapovjednik, Koji je jedan i jedini, preda čovjeka koji je plod cijelog svemira i najvrjedniji plod njegovog života – a to su zahvalnost i ibadet – u ruke nekome drugom, nakon što je cijeli svemir stvorio radi spoznaje Njegovog Božijeg položaja i radi ukazivanja ljubavi prema Njegovom gospodarenju? Je li, dakle, moguće da On učini i dozvoli da krajnji proizvod stvaranja i plod svemira bude uzaludan i isprazan?! Da Allah sačuva, nipošto. Allah je čist od onoga što Mu pripisuju!

Osim toga, je li moguće da On, slavljen je, poništi mudrost i gospodarenje time što bi dozvolio i odobrio svojim stvorenjima da neke uzroke učine svrhom činjenja ibadeta. Da li bi On, slavljen je, to uopće dozvolio?

Kako bi, onda, On, slavljen je – uprkos tome da se Svojim djelima u ovom svemiru već proglasio i predstavio i učinio voljenim – odbio umiljavanje Svoga najvrjednijeg i

najsavršenijeg stvorenja te njegovu pobožnost, zahvalnost i pohvalu prepustio drugim stvorenjima, i na taj način dozvolio Svojim stvorenjima da Njega zaborave i time poništio uzvišene svrhe u svemiru, a to su spoznaja i ibadet?!

Šta, sad, prijatelju koji si odustao od obožavanja prirode, kažeš na ovo što si čuo?

On odgovori riječima:

Hvala Allahu Koji mi je olakšao razrješenje ovih dviju nedoumica. Pokazao si mi tako svijetle argumente o jednoći Allahovoj, istinski Obožavanog i jedinog Zaslužnog obožavanja: dva snažna i brilijantna dokaza koje je nemoguće pobiti! Nihovo poricanje je opiranje i ustrajanje u teškoj pogrešci poput poricanja Sunca i bjeloće dana!

ZAKLJUČAK

Preobraćeni obožavatelj prirode, napustivši i ostavivši iza sebe svoje ranije zabludničke ideje i poglede i ušavši pod okrilje imana, s novom vjerničkom mišlju reče:

Allahu hvala, sve moje sumnje su nestale! Samo što mi se nameće par pitanja koja me zbunjuju.

Prvo pitanje:

Od mnogih lijenih, koji su zanemarili ibadete i naročito napustili obavljanje namaza, čujemo kako govore:

Što su Gospodaru, slavljen je On i uzvišen, potrebni naši ibadeti toliko da u jasnim ajetima Svoje časne Knjige upozorava nas i prijeti nam najžešćom kaznom u vatri Džehennema? Kako ovaj stil – strahovita prijetnja za sitnu i beznačajnu pogrešku – može biti u skladu sa Njegovim blagim, nježnim i smirenim stilom na drugim mjestima?

Odgovor: Uistinu Allah, slavljen je On, uopće nema potrebu za tvojim, čovječe,

ibadetom! On, slavljen je, uopće nema potrebe za bilo čime, nego tebi treba ibadet.

Ti si u suštini bolesnik, a ibadet je lijekoviti premaz za rane tvoga duha, i ozljede tvoga bića. Ovu smo izjavu dokazali u brojnim *Poslanicama*.

Sad, vidi, ako bi se bolesnik obratio jednom dobroćudnom liječniku koji ga sažalijeva i uporno ga nagovara da popije blagotvorni lijek specijalno pripremljen za njegovu bolest, dakle, ako bi mu se ovaj naspram njegovog upornog insistiranja obratio pitanjem: "Kakve ti imaš potrebe pa toliko žestoko i uporno navaljuješ na mene?", shvataš li mjeru njegove prigluposti bez logike?

A što se tiče upozorenja Kur'an-i kerima u vezi sa napuštanjem ibadeta i strahovite prijetnje bolnom patnjom: Kako god jedan vladar radi očuvanja prava svojih podanika oštro kažnjava nekog primitivca za počinjavanje nedjela koje nanosi štetu i krši prava drugih, tako isto i Vladar bespočetnosti i neprolaznosti oštro kažnjava onoga ko napusti ibadet i namaz. Jer taj silno prekoračuje prava svih bića, nanosi im opaku moralnu nepravdu i rušilački ponižava njihova prava, a ona jesu Njegovi podanici i Njegova stvorenja. Jer se njihova

savršenstva manifestiraju u vidu činjenja tespiha i ibadeta sa njihovog lica koje je okrenuto prema Mudrom Stvoritelju, slavljen je On.

Onaj ko napusti ibadet ne uočava niti može uočiti ibadet tih bića, čak ga i poriče. U tome je ogromna šteta nanesena vrijednosti bića od kojih, inače, svako jeste jedno uzvišeno pismo Samoopstojnoga ispisano ajetima ibadeta i tespiha, a svojim ajetima i tespihima okrenuto naspram Izumitelja i Stvoritelja, visok je On i uzvišen. Svako od njih, također, jest ogledalo u kojem se odražava blještavilo i svjetlost Gospodarevih Lijepih imena. Dotični prostak ova bića – svojim poricanjem – obara s njihovog visokog i uzdignutog položaja i u njihovom postojanju ne vidi ništa osim ispraznost bez ikakvog smisla, i razgolićuje ih od njihovih konstitutivnih funkcija, smatra ih beživotnim, propalim i nebitnim, porekavši njihova savršenstva i nasrnivši na autentičnost njihovog postojanja.

Da, svaki čovjek vidi svemir kroz svoje osobno ogledalo. Jer, Allah, dž.š., je stvorio čovjeka u formi u kojoj svemir može usporediti sa sobom, i razmjeriti ga po svojim razmjerima. Dodijelio je svakom čovjeku osim ovoga golemog svijeta i njegov

osobni svijet, te taj njegov privatni svijet boji prema uvjerenju koje dotična osoba nosi u svome srcu.

Tako, jedna žalosna, očajna i uplakana osoba vidi sva bića uplakana i očajna, dok ih sretna i raspoložena osoba vidi osmjehnute, nasmijane i vesele.

Također, onaj ko sa ozbiljnošću i punom svjesnošću, razmišljanjem i razmatranjem obavlja ibadete i čini zikrove, razotkriva i vidi nešto od ibadeta i činjenja tespiha svih bića, koji su konkretna i definitivna činjenica i uistinu postoje, dok onaj ko iz nemarnosti ili poricanja zapusti ibadet, stiče veoma pogrešnu predodžbu o bićima, u cijelosti različitu i u potpunoj suprotnosti sa činjenicom njihovih savršenosti te na taj način nasrće na njihova prava.

Uz to, onaj ko napusti namaz, ovim svojim činom nanosi nepravdu i sebi, jer on nije vlasnik samoga sebe, nego je njegova duša rob u posjedu njezinog Vlasnika. Stoga ga njegov Istinski Gospodar žestoko opominje i silno mu prijeti kako bi prava tog Svoga roba oteo iz ruku njegove zle nagonske duše, a uz, to kad ovaj napusti ibadet koji je rezultat njegovog stvaranja i krajnji domet njegove naravi, povrjeđuje granice Božije mudrosti i Gospodarskog

htijenja. Stoga čovjek za to biva žestoko kažnjava.

Iz prethodnog zaključujemo:

Onaj ko napusti obavljanje ibadeta, kako god nanosi nepravdu svojoj duši, a ona je vlasništvo i rob Istinitog, slavljen je On, na isti način napastvuje prava proistekla iz savršenosti cijelog svemira, i također mu nanosi nepravdu. A kako god je nevjerništvo jedan čin podrugljivosti i omalovažavanje prema svim bićima, tako je i napuštanje ibadeta poricanje savršenosti svemira i prekoračenje prava Božije mudrosti. Stoga onaj ko napusti ibadet zaslužuje strogu prijetnju i izvrgnut je žestokoj kazni!

S ovog polazišta Kur'an-i kerim odabire stil prijetnje i opomene da bi izrazio ovu podložnost i zaslužnost kazne i time iskazao gore spomenutu činjenicu. Otuda je ovaj stil uistinu i u potpunosti prikladan i adekvatan stanju koje se nameće, što je sušta elokvencija i snaga izraza.

Drugo pitanje:

Čovjek koji je ranije bio opsjednut "prirodom" pa se zatim oslobodio od toga te stekao počast vjerovanja u Allaha kaže:

Apsolutno podvrgavanje svakog pojedinog bića, u svakom pojedinačnom pitanju, u svakom njegovom pojedinačnom dijelu i u svemu što poduzme i postigne Božijem htijenju i Gospodarevoj moći jeste uzvišena i grandiozna istina. Zbog njezine grandioznosti i sveobuhvatnosti naši je nesposobni i kratki umovi ne mogu sagledati, mada znamo i svojim očima promatramo obilno mnoštvo bića i apsolutnu lahkoću stvaranja stvari. "Lahkoća izvođenja", koja je jedna od nužnih pretpostavki Božije jedinosti, ustanovljiva je po dokazima i nepobitnim argumentima koje ste uspostavili, a uz to je i Kur'an-i kerim već izričito potvrdio tu apsolutnu lahkoću u mnoštvu ajeta, kao npr:

مَا خَلَقُكُمْ وَلَا بَعَثُكُمْ إِلَّا كَنْفَسٍ وَاحِدَةٍ
وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ

"Stvoriti vas i sve oživjeti isto je kao i (stvoriti i oživjeti) jednu osobu!" (Lukman: 28);

"A smak svijeta će u tren oka doći, ili još skorije!" (En-Nahl: 77).

Sve to čini veličanstvenu činjenicu "lahkoće izvođenja" veoma prihvatljivom i za razum shvatljivom stvari. U čemu, dakle, počiva tajna ove lahkoće i koji je smisao iza nje?

Odgovor: Već je ranije ta tajna potpuno jasno i uvjerljivo pojašnjena u *Pismu Dvadesetom*, kod razrade ajet-i kerima

وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ “On sve može”, što

ispunjava svrhu, a posebno u svome dodatku, gdje dolazi veoma detaljno i dovoljno pojašnjenje, s ubjedljivim dokazom, argumentacijom i nepobitnom potvrdom. Njegov je sažetak:

Kad se izvođenje svih bića dovede u vezu s jednim, stvaranje svega postaje lahko jednako kao što je izvođenje samo jednog bića. Dok, ukoliko se pripiše mnoštvu, stvar izvođenja samo jednog stvorenja postane teška koliko i izvođenje svih bića. Na taj način, stvaranje jedne sjemenke bude teško i zamršeno kao i stvaranje cijelog stabla. Međutim, ukoliko se “izvođenje” dovede u vezu sa istinskim Stvoriteljem, slavljen je On, izvođenje cijelog svemira bude lahko kao i stvaranje samo jednog stabla, a izvođenje stabla, kao jedne sjemenke, cijelog Dženneta kao jednog proljeća, a proljeća kao jednog cvijeta. Na taj način stvar bude lahka i jednostavna.

Ovdje ćemo ukratko iz mnoštva od stotina dokaza koje smo do u detalje pojasnili u drugim *Poslanicama*, ukazati na jedan ili dva

dokaza, koji ističu tajne i smislove koji počivaju u nesagledivoj masi bića koja opažamo, i u mnoštvu jedinki svake njihove vrste, te njihov dolazak u postojanje sistematično, osmišljeno, sa lahkocom i jednostavnošću.

Primjer je: Komandovanje stotinom vojnika pod zapovjedništvom jednog zapovjednika stostruko je lakše od komandovanja jednim vojnikom pod zapovjedništvom stotine oficira.

A kada se izvršenje kompletnog opremanja jedne cijele armije vojnim potrepštinama, iz jednog centra, po jednom pravilu službe, iz jedne tvornice, stavi pod komandu jednog zapovjednika, to, sa gledišta količine i mase, bude lahko i jednostavno, jednako kao i opremanje samo jednog vojnika.

Dok izvršenje zadataka opremanja samo jednog vojnika cjelokupnim vojnim potrepštinama iz više centara, iz mnogih tvornica, grupi brojnih zapovjednika bude jednako komplicirano i teško sa stanovišta količine i mase koliko i opremanje cijele armije. Jer, tada radi opremanja jednog jedinog vojnika treba postojati isto onoliko tvornica opreme koliko treba i za cijelu armiju.

Uočava se, također, da jedno stablo, koje nužne tvari za sebe crpi iz jednog korijena, iz jednog centra, po jednom zakonu, urađa hiljadama plodova, i to se dešava s jednostavnošću i lahkoćom jednako kao da je samo jedan plod. Dok, ako bi umjesto jednoće došlo mnoštvo i krenulo se putem mnoštva u zamjenu za put jednoće te se svaki plod napajao nužnim životnim tvarima iz zasebnih centara, odvojenim korijenjem, tada bi izvođenje samo jednog ploda bilo komplicirano i problematično kao i izvođenje samog stabla. Štaviše, izvođenje samo jedne sjemenke, koja je uzorak i indeks stabla, možda bi bilo jednako teško i zamršeno kao i izvođenja samog stabla. Jer, sve tvari nužne za život stabla nužne su i za sjemenku.

Postoji na stotine ovakvih primjera, a svi oni ističu: Nastanak i dolazak u postojanje hiljada bića s apsolutnom lahkoćom kroz jedinstvo i jednoću lakše je od nastanka jednog bića kroz mnoštvo i pluralitet.

Budući da smo u drugim *Poslanicama* već s nepobitnom pouzdanošću dokazali ovu činjenicu, ostavljamo to njima, ali ćemo ovdje istaknuti jednu ogromnu tajnu koja se vezuje za ovu lahkoću i jednostavnost sa

gledišta Božijeg znanja, Božijeg određenja i Božije moći. Taj je smisao u sljedećem:

Ti si jedno od bića, pa ako sebe predaš Apsolutno Moćnom, On te iz nepostojanja i bez ičega u tren oka stvori jednom zapovijedi, Svojom apsolutnom moći. Ali ako se ne predaš Njemu, nego se pripišeš "djelu prirode" i predaš se materijalnim uzročnostima – budući da si ti jedan složen ekstrakt svemira, njegov dozreli plod, njegov minijaturni indeks i sadržaj – za tvoje, onda, dovođenje u postojanje neophodno je sve tvari koje sačinjavaju tvoje biće sakupiti sa svih krajeva svijeta, i nužna potraga za njima u svakom uglu svemira, te njihovo provođenje kroz prečišćivače i veoma precizno testiranje, i njihovo vaganje preciznim mjerilima.

Naime, materijalne uzročnosti će se samo slagati i sklapati. Umni ljudi su već ustanovili činjenicu da materijalni uzroci ne mogu stvoriti ono što ne postoji u svemiru, iz ništa i bez ičega. Stoga su oni prisiljeni tvari nužne za tijelo sićušnog živog bića sabirati sa svih strana svemira.

Iz ovoga shvati mjeru apsolutne lakhoće u jedinstvu i jednoći stvaranja, a i mjeru teškoća i problema u višeboštvu i zabludi nevjerništva.

Drugo, postoji i apsolutna lahkoća u stvaranju i izvođenju koja proističe iz ugla gledanja na Božije znanje, a njezine pojedinosti su sljedeće:

Božije određenje sudbine je jedna vrsta Božijeg znanja, što predodređuje mjeru svake stvari kao da je nevidljivi kaluf načinjen specijalno za tu stvar. Ta predodređena mjera na taj način jeste poput plana te stvari i u svojstvu je njegovog modela. Pa kad je Božija moć izvede u postojanje, izvodi je po toj predodređenoj mjeri sa svom lahkoćom i jednostavnošću.

A ako se izvođenje te stvari ne bi dovelo u vezu sa Onim Koji posjeduje sveobuhvatno i apsolutno praiskonsko znanje, a to je Allah, Moćni i Veličanstveni, ne bi to nametnulo samo na hiljade problema, nego bi se desilo i na stotine apsurdna – kako smo spomenuli ranije. Naime, da nije te mjere iz Božijeg određenja i mjere iz Božijeg znanja, nužno bi bilo upotrijebiti na hiljade materijalnih, konkretnih kalufa za jedno sićušno tijelo nekog živog organizma!

I iz ovoga shvati jednu od tajni apsolutne lahkoće u vjeri u jednoću i jedinstvo Boga, a beskrajnog mnoštva poteškoća u slijeđenju mnoštva i višeboštva.

Znaj i domet uzvišene i tačne istine koju izražava ajet-i kerim:

وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ

“A Smak svijeta će u tren oka doći, ili još brže”.

Treće pitanje:

Onaj što je ranije bio neprijatelj, a sada prijatelj koji je prihvatio iman i Uputu, pita:

Šta je razlog pa neki filozofi ovog našeg vremena fanatično izjavljuju da *“iz ničega ne može nastati ništa, i ništa ne može nestati”*, i da ovim svemirom isključivo upravlja spajanje i razlaganje materije”!

Odgovor: Filozofi kojima nije pošlo za rukom sagledati bića u svjetlu jasnog Kur’ana, razmatrajući ih kroz prizmu “prirode” i “uzroka”, došli su do zaključka da postojanje tih bića, i postavka njihovog formiranja kroz “prirodne” i “uzročne” faktore jeste tema koja nanosi mukotrpne poteškoće do mjere apsurdnosti – na način na koji smo to naveli kod izlaganja tih varijanti i njihovih apsurdna – te su se dotični filozofi u vezi sa ovom neprohodnom zaprekom svrstali u dvije skupine.

Od dijela njih su nastali sofisti: Oprostivši se od razuma, koji je isključivo ljudska odlika, i spustivši se na dno niže od životinje, svojim su umovanjem dospjeli do toga da općenito poreknu postojanje, pa čak i postojanje samih sebe. To se desilo nakon što su uvidjeli da je takvo poricanje razumu prikladnije, lakše i zdravije prihvatiti, nego prihvatiti postavku da su "priroda" i "uzroci" u posjedu uzda stvaranja. Zato su ovi porekli i postojanje samih sebe i svih bića, te zapali u provaliju apsolutnog neznanja.

Dok, drugi dio filozofa je na bića gledao na način iz kojeg proizlazi da, ukoliko se njihovo izvođenje u postojanje preda "uzrocima" i "prirodi", kakav je slučaj sa sljedbenicima zablude, onda u izvođenju u postojanje jedne sićušne stvari, kao što su, recimo, komarac ili sjemenka, postoji neograničeno mnoštvo problema, i u nužnost stavlja ogromnu silu čije razmjere um ne može dokučiti, te su bili prisiljeni poreći i sami proces stvaranja i izjaviti: *"Ništa ne može nastati iz nepostojanja."* Vidjevši da je i iščeznuće nečega nemoguće, ustvrdili su da *"ono što postoji ne može nestati"*. Jednu su, dakle, skupinu relativnih stanja koja se dešavaju između procesa

slaganja, sinteze i razlaganja, zamislili da proističe iz pokreta čestica i stihije slučajnosti!

Vidi kako oni koji za sebe misle da su vrhunski domet razuma padaju na dno idiotizma i neznanja, i shvati iz ovoga kako zabluda nevjerništva ovo časno ljudsko biće – kad ono poništi svoje vjerovanje – dovodi u položaj rugla i podsmijeha od strane svih.

Naravno, mi pitamo takve:

Kako je moguće ne prihvatiti izumijevanje bilo čega od strane Apsolutne Moći, koja na površini Zemlje svake godine izvodi u postojanje četiri stotine hiljada vrsta živih bića; i koja je stvorila nebesa i Zemlju za šest dana; i koja svakog proljeća za šest sedmica podiže na površini Zemlje cijeli svijet bilja i životinja koji je djelo očiglednije vještine i uočljivije mudrosti od cijelog svemira? Kako je moguće ne prihvatiti da ta Apsolutna Moć stvori bića – čiji su se planovi i odrednice već obrazovali u praiskonskom Božijem znanju – te ih stvara sa apsolutnom lahkoćom ravnom lahkoći pokazivanja pisma ispisanog nevidljivom tintom tako što se jednim zamahom nanese neka hemikalija preko njega? Davanje teoretskim bićima – koja su fizički nepostojeća – vanjske pojavnosti, smatrati nemogućim za tu

praiskonsku Božiju moć, a zatim poreći i samo izvođenje i stvaranje je glupost i budalaština gora od gluposti sofista!

Budući da faraonski umišljene duše tih nesretnika, koje su apsolutno bespomoćne i koje ne posjeduju ništa osim djelića relativnog izbora, nisu sposobne učiniti da bilo šta nestane i iščezne, niti stvoriti ni česticu niti tvar iz ničega i ništa; te budući da su i priroda i uzročnosti, koje oni s ponosom obožavaju i robuju im, također bespomoćni i da nisu u stanju zapovijediti izvođenje nečega iz ničega.; vidimo kako oni, onda, općenito odbijaju i poriču: *“Ne može materija nestati niti nastati”*, a to pogrešno i neistinito pravilo pokušavaju proširiti čak i na Apsolutno Moćnog, slavljen je On. Da, Apsolutno Moćni Posjednik veličine ima dva načina dovođenja u postojanje:

Prvi, izumijevanje i originalno stvaranje, dakle On, slavljen je, neku stvar dovede u postojanje iz ničega i bez ičega, i stvori sve stvari nužne za to biće iz ničega, te ih preda njemu;

drugi, sastavljanje, pripremanje i umjetnost, tj. da On, slavljen je, jedan dio bića načini od samih svemirskih elemenata, da bi pokazao savršenost Svoje mudrosti i

izložio ukaze Svojih Lijepih imena te radi drugih sličnih preciznih smislova. On tim bićima dostavlja čestice i tvari koje su podvrgnute Njegovim zapovijedima unutar zakona opskrbiteljstva u svemiru te ih potčinjava njima da bi upotpunio kompoziciju te egzistencije.

Ukratko, Apsolutno Moćni posjeduje dva načina i oblika izvođenja u postojanje: originalno izumijevanje i komponiranje.

Nestanak nečega što već postoji i izumijevanje nečega nepostojećeg za Njega je jednostavna i veoma lahka stvar. Štaviše, to je Njegov vječni i opći zakon.

Onaj ko smatra nemogućim za Stvaralačku Moć, koja u jednom proljeću, izuzev njihovih čestica, iz ništa stvara tri stotine hiljada vrsta stvorenja i živih bića, i dodjeljuje im oblike, svojstva, kakvoću i stanja, te izjavi da *“Ona nije u stanju izumiti nešto što ne postoji”* mora sam biti bačen u tminu nepostojanja.

A onaj što se ostavio prirode i pridržao puta istine izjavljuje:

Neizmijerna hvala Allahu, u količini svih čestica, Koji me je pospješio da postignem savršeni iman, i Koji me je izbavio iz nedoumica i zabluda! Njegovom je

dobrotom prestala svaka moja sumnja i
podozrenje.

*Elhamdû lillâhi alâ dîni'l-Îslâm ve
kemâli'l-îmân.*

Allahu hvala na vjeri islamu i savršenom
imanu.

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

*“Slavljen neka si Ti, mi ne znamo ništa, osim
ono čemu si nas Ti poučio; Ti si Sveznajući i
Mudri”*

IZDAVAČKA KUĆA

Ul. Sarači 77/1, Morića Han,

Prostorija broj 5,
SARAJEVO

Tel./Fax: +387 33 238 372

Mob: +387 61 270 300

Posjetite: www.rejhan.net
www.nurglobal.com

